

[Bernhard Baunsgaard.]

bliver, og hvilke muligheder de har for at få ansættelse.

Når jeg har stillet det spørgsmål, har der, og det er derfor, jeg gerne vil have lov til at ud- dybe det lidt, været to bevæggrunde. For det første er der naturligvis hensynet til det problem, som diskuteres meget ivrigt netop nu, problemet omkring adgangsbegrænsningen, hvor ministeren jo har spillet ud, måske ikke på den heldigste måde, det mener i hvert fald en hel del, men der er i hvert fald spillet ud. Og hvis det, som jeg frygter, er sådan, at der på en række områder, f. eks. her med cand. mag. er i samfundsfag, er en enorm over- produktion allerede i dag, er jeg ovre i det andet hensyn, der må tages. De unge menne- sker, der ofrer 5 år, eller hvad det kan blive, på at uddanne sig, har et krav på, at samfundet tilstrækkelig klart tydeliggør, om de har mulig- heder for at anvende deres uddannelse. Det er begge disse hensyn jeg mener indgår i dette spørgsmål.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg kan kun bekræfte hr. Bernhard Baunsgaards frygt for, at arbejdsløsheden blandt cand. mag. er i samfundsfag må forventes at blive meget stor i de kommende år. Vi regner med, at der fra uddannelsens start og frem til slutningen af 1976 i alt er uddannet ca. 170 cand. mag. er med samfundsfag som hovedfag, hvortil kommer et antal cand. phil. er, dvs. kan- didater, der endnu ikke har taget bifag eller ikke agter at gøre det. Af de uddannede var der ved efterårets begyndelse ca. 40 arbejds- løse.

Vi regner endvidere med, at der blandt dem, der for øjeblikket er under uddannelse, vil være knap 1.000, som ud fra hidtidige erfaringer om gennemførelse må forventes at blive færdige som cand. mag. er.

I alt var der i 1975 beskæftiget ca. 130 ho- vedfagskandidater i samfundsfag i gymnasie- skolen og ved HF ud af i alt ca. 5.600 gymna- sielærere. Hermed var behovet for samfunds- fagslærere nogenlunde dækket. Hvis elevtallene stiger, eller hvis linjevalg og tilvalg ændres, kan behovet for samfundsfagslærere stige, men selv en fordobling af lærerbeho- vet ville ikke hjælpe væsentligt på beskæftigelsessituationen for samfundsfagskandidater på længere sigt. Som bekendt vil tilgangen til samfundsfag som ho-

vedfag derfor også blive reduceret kraftigt under den generelle adgangsregulering fra 1977, men selvfølgelig ikke sådan, at vi løser beskæftigelsesproblemet.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg takker for oplysningerne, og hvis jeg skal prøve at omsætte ministerens ord til noget, der er jævnt forståeligt, så vil det sige, at disse cand. mag. er, der er færdige eller bliver færdige i de nærmeste år, formentlig i værste fald kan vente at gå arbejdsløse i op til 20 år.

Jeg vil gerne på denne baggrund spørge: hvad agter ministeren at gøre for at oplyse gymnasieelever, der tænker på at påbegynde et studium inden for samfundsfag, om de meget dystre fremtidsudsigter? Det er meget godt, at man laver adgangsbe- grænsning, men endnu væsentligere, endnu bedre, for mig at se er det at give oplysning om de rent fortvilede for- hold, der vil være. Behovet er dækket af i de fleste tilfælde ganske unge lærere i gymnasie- skolen, så der bliver ingen væsentlig afgang, og der er 1.000, der står og venter på at komme til i de nærmeste år. Oplysning må da være bedre, men jeg ved ikke, om ministeren er i stand til at svare på det. Samfundsfag har jeg valgt ud, fordi det formentlig er det værste, men der er andre fag, hvor udsigterne ikke er ret meget bedre. Kan det bekræftes?

Bertel Haarder (V):

Er ministeren enig med mig i, at det er in- konsekvent, når hr. Bernhard Baunsgaard på den ene side klager over, at der ikke er beskæf- tigeelse for de uddannede kandidater i sam- fundsfag, og hans parti samtidig ikke vil med- virke til at gennemføre den adgangsbe- grænsning, der er planlagt pr. 1. august? Jeg håber at jeg med dette spørgsmål ikke har overtrådt formandens nylig indskærpede regel om, at det kun er ministeren, der må være polemisk.

Melchior (CD):

Aldeles upolemisk vil jeg gerne stille et til- lægsspørgsmål, som jeg håber ministeren vil føle falder ind under dette, skønt det drejer sig om folkeskolen og ikke om gymnasieskolen.

Jeg er bekendt med, at man i betydelig ud- strækning i folkeskolen anvender gymnasiaster fra 20 år og opefter som vikarer, og vel at mærke ikke for nogle timers eller ugers under- visning, men simpelt hen i årevis. Da der sam-